

piše: Maja Kovačević, med.lab.ing.
Labor centar, Bukovčev trg 4, 10000 Zagreb

■ stafilokoki

Razlikujemo nekoliko vrsta unutar roda:

- staphylococcus aureus
- staphylococcus saprophyticus
- staphylococcus epidermidis

Stafilokoki su Gram pozitivne bakterije, kuglastog oblika, fakultativni anaerobi. Oko 30 % ljudi su zdravi kliconoše stafilokoka; stafilokoki se nalaze na njihovoj koži i sluznici, ali ne pokazuju nikakve simptome bolesti, ali u određenim situacijama mogu biti izvor infekcije. Prijenos stafilokoka je moguć putem zraka i kontaminiranim rukama zdravstvenog osoblja. U probavni trak bakterija dopiye putem zagađene hrane, te je jedna od najčešćih uzročnika trovanja hranom. Najčešća infekcija uzrokovana stafilokokima je infekcija rana.

Infekcije stafilokokima možemo još podijeliti na lokalne infekcije kože i sluznice iz kojih može doći do hematogenog i limfatogenog širenja infekcije (širenja putem krvi i limfe) što dovodi do dubokih gnojnih upala ili sepse, endokarditisa, osteomijelitisa, pneumonije. Stafilokoki mogu uzrokovati infekciju opekotina, postoperativnih rana kao i infekciju dojki nakon poroda. Liječenje stafilokoknih infekcija provodi se antibioticima. Otpornost stafilokoka na antibiotike vrlo je složena i promjenjiva. Povezana je s izlučivanjem β laktamaze, enzima koji posjeduje mogućnost razgradnje β laktamskog prstena penicilina-meticilina.

Takve spojeve nazivamo METICILIN OTPORNI STAFILOKOKI.

Antimikrobna terapija ovisi o vrsti soja. Za meticilin osjetljive stafilokoke primjenjuje se penicillin-kloksacilin, ukoliko postoji alergijska reakcija primjenjuje se gentamicin, klindamicin, ciprofloksacin. Za meticilin otporne stafilokoke (MRSA - METICILINI REZISTENTAN STAPHYLOCOCCUS AUREUS) primjenjuje se vankomicin, gentamicin, ciprofloksacin, sulfametoksazol + trimetoprim.

MRSA je glavi uzročnik bolničkih infekcija, ali u posljednjih nekoliko godina se javlja i u izvanbolničkoj populaciji. Infekcije koje uzrokuje MRSA nisu ništa teže od infekcija meticilin osjetljivih stafilokoka. Razlika je samo u otpornosti MRSA na određene antibiotike te se liječenje provodi antibioticima koji su toksičniji i imaju više nuspojava. Prevencija i suzbijanje infekcije temelji se na redovnoj kontroli zdravih kliconoša, pranju ruku, sterilizaciji rublja i posteljine bolesnika, dobroj termičkoj obradi hrane. Staphylococcus saprophyticus rijetko izaziva infekciju, osim infekcije mokraćnog mjehura u mladih ženskih osoba. Kod imunokompromitiranih osoba može izazvati oportunističke infekcije. Staphylococcus epidermidis se nalazi na koži ljudi i životinja. Infekcije uzrokuje samo kod imunokompromitiranih osoba.